

מ"ת 22764/10/23 - מדינת ישראל - פמ"ד נגד אברהים אבו מדיעם

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

מ"ת 22764-10-23 מדינת ישראל נ' אבו מדיעם(עציר)
תיק חיצוני: 404042/2023

לפני כבוד השופט נסר אבו טהה
המבקשת
נגד
המשיב
אברהים אבו מדיעם
ע"י ב"כ עו"ד שרה חביב

החלטה

1. זוהי בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, על רקע כתב אישום המייחס לו לכאורה עבירה בנשק "עסקה אחרת" - עבירה לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין - מיום 11.09.2023.
2. עובדות כתב האישום:
 - א. המשיב ואחמד אבו מדיגם (להלן: "אחמד"), הינם בני דודים ושניהם מתגוררים ברהט.
 - ב. בתאריך 11.09.2023 בשעה 13:59, התכתב אחמד עם המשיב בווטסאפ וביקש מהמשיב נשק ותחמושת מתאימה. המשיב גמר אומר לסייע לאחמד להשיג את הנשק והתחמושת כאמור, ופעל לשם כך באופן הבא:
 - ג. המשיב ערך בירורים ועדכן את אחמד, כי ניתן להגיע לקחת את הנשק. המשיב בירר האם אחמד צריך את הנשק באופן מידי או בלילה ואחמד השיב לו שהוא צריך אותו כעת. בשעה 14:13, הודיע המשיב לאחמד, כי הוא יכול להגיע לקחת את הנשק.
 - ד. בדרך שאינה ידועה למאשימה, המשיב העביר לאחמד אקדח חצי אוטומט מסוג "גלוק" עם תחמושת מתאימה (להלן: "הנשק").
 - ה. זמן קצר לאחר מכן, סמוך לפני השעה 14:45, בביתו ברהט, רצח אחמד את אשתו באמצעות הנשק, בכך שירה בה ארבעה כדורים וגרם למותה, וכן פצע את עצמו בראש בכך שירה בעצמו.
3. **ב"כ המבקשת** טענה, כי קיימות ראיות לכאורה לחובת המשיב בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום, שתמציתן: **התכתבות** ביישומון ווטסאפ בין המשיב לבין אחמד, בהן אחמד מבקש את ה"דבר", "עם הכדורים שלו". המשיב נענה לבקשתו של אחמד ומעדכן אותו בדבר התקדמות ובירור מיקומו של הנשק וכן מעדכן אותו, כי הוא יכול לבוא לקחת את הנשק. בנוסף, אחמד דואג שמא האדם שמביא את הנשק ילשין עליו, והמשיב מרגיע אותו ואומר שהוא

יכול לסמוך עליו. **עדוּתה של הקטינה ר.א.מ.**, לפיה אביה - אחמד, יצא מהבית לפני הרצח וחזר. **סמיכות הזמנים** בין הודעתו של המשיב לאחמד בשעה 14:13 "תבוא הנה הגבר בא אליי." לבין ביצוע הרצח, כאשר השיחה למשטרה בגין אירוע הרצח, התקבלה בשעה 14:45. **גרסת המשיב**- המשיב בחר לשמור על זכות השתיקה. **גרסת אחמד**- לדבריו התכתב עם המשיב כדי לקחת רכב כלשהו, אך לא הסביר אלו "כדורים" יש לרכב ולמה מפחד שמישהו "ילשין" עליו.

אשר לעילת המעצר - נטען, כי קמה עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1) לחסד"פ, שכן מעשיו של המשיב סיכנו בוודאות את ביטחון הציבור בכך שהעביר נשק לאדם שביצע את הרצח. עוד נטען, כי היכולת של המשיב להשיג לאחר נשק, תוך פחות ממחצית השעה- בשעה 13:51, אחמד מבקש את הנשק ובשעה 14:13, המשיב כבר מודיע לו שיבוא לקחת, מלמדת על מסוכנותו הגבוהה של המשיב לביטחון הציבור. עוד לשיטת המבקשת, הדברים נכונים ביתר שאת, בימים הרלוונטיים לאישום בהם כוחות הביטחון נאבקים בפשיעה הגואה בחברה הערבית. עוד נטען, כי לחובת המשיב עבר פלילי הכולל הרשעה בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש והחזקת סכין משנת 2015, בגינת ריצה חמישה חודשי מאסר בעבודות שרות. עוד הפנתה המבקשת למדיניות השיפוטית שהתווה בית המשפט העליון בעבירות נשק שהכלל מעצר עד תום ההליכים, למעט במקרים חריגים ונסיבות חריגות. כך גם ביחס לנאשמים צעירים נעדרי עבר פלילי. עוד בהקשר זה נטען, כי בעניינו של המשיב לא הובאו נסיבות חריגות ויוצאות דופן, המצדיקות בחינת חלופת מעצר.

4. **לשיטת באת-כוח המשיב**, לא קיימות ראיות לכאורה, ולחילופין, קיימות ראיות לכאורה בעוצמה נמוכה שמצדיקות בחינת חלופת מעצר, לרבות מעצר במתכונת של פיקוח אלקטרוני לצד פיקוח אנושי. לגופם של דברים נטען, כי מדובר בתיק נסיבתי שמבוסס על שלושה נדבכים - המשיב נצפה בזירת הרצח עובר לאירוע, ועל פי הטענה הסתלק משם מיד, עוד בטרם הגיעו השוטרים למקום - תכתובת ביישומון ווטסאפ בין המשיב לבין אחמד, אשר חשודות כהתכתבויות הנוגעות לנשק וכדורים, וזאת בסמוך לרצח - אמירה של המשיב בחקירה באזהרה, כי היה אקדח בזירה, לכאורה מבלי שהדבר הוסבר על ידי החוקרים.

תמצית טענות הסנגורית - ככל שנוגע לאמירה "אקדח" - נטען, כי יצאה הודעת דוברות כבר ביום האירוע מטעם משטרת ישראל, כוללת את עניין האקדח (התמונה היא האקדח עם החיג'אב/צעף של הקורבן). עוד בהקשר זה, נטען, כי היו המון אזרחים וקרובי משפחה בזירה מיד אחרי הירי, משכך, אין בנתון זה כדי להוות פרט מוכמן. עוד נטען, כי סעידי השכן שהגיע לזירה הבחין בנשק על הרצפה והרחיק אותו מאחמד ואחז בו בצעף שהיה על גופת הקורבן.

אשר לתכתובות ביישומון הוטסאפ - נטען, כי יש מחלוקת על התרגום - הפרפרזה עם הכדורים שלו - בערבית היא ביחיד: "עם הכדור שלו" - לא מתיישב עם מחסנית של אקדח.

בנוסף נטען, לוח הזמנים צפוף מדי - רג'דה בתו של אחמד מסרה בהודעתה, שצריך יותר מעשר דקות שלקחו לאבא שלה לצאת מהבית ולחזור. עוד בהקשר זה נטען, כי הטענה שאחמד יצא וחזר עם הנשק, לא מתיישבת עם העובדה שמעדות הבת עולה שיתכן והסתיר את הנשק בשידה (ראה הודעת הבת מיום 13.09.2023, שורה 21). עוד לשיטת הסנגורית, כלל הודעותיה של הבת נמסרו כשהיא בטרומה על רקע האירוע הטראומתי שחוותה וחלק מדבריה גם

נסמכו על עדות שמועה.

עוד נטען, כי אחמד השיב לחוקר מיד לאחר הרצח בזירה, כשהוא מודה, ומספר על סכסוך עם אשתו, שירה בה וירה בעצמו - שהוא לקח את האקדח מהאוטו. האוטו לא של המשיב ולא קשור אליו (ראה תיעוד בסרטון בדקה 07:18).

עוד נטען, כי אחמד בהודעותיו הסביר, כי שלח הודעות למשיב כדי שהאחרון יביא לו את האוטו. עוד בהקשר זה נטען, כי ישנן סיבות אחרות והסברים אחרים שיכולים להיות לתכתובת הזו, לדוגמה, יתכן ומדובר בסמים, או כדור שהוא סם, יכולים להיות עוד שמות קוד.

אשר לשתיקת המשיב בחקירתו - נטען, כי המשיב פעל בהתאם להנחיות הסנגורית לשמור על זכות השתיקה.

5. דין והכרעה

ההלכה היא, כי בשלב זה בית המשפט בוחן רק את הפוטנציאל ה-הוכחתי של חומר החקירה, ואין הוא קובע ממצאים מזכים או מרשיעים. עוד נקבע, כי בשלב המעצר אין בית המשפט נדרש לשאלות של מהימנות עדים או למשקל העדויות, אלא אם מדובר בפרכות מהותיות וגלויות לעין, המצביעות על כרסום ממשי בקיומן של ראיות לכאורה.

הלכה פסוקה היא, כי תשתית ראייתית לכאורית, אף שהיא מורכבת ממסכת של ראיות נסיבתיות, עשויות להוות תשתית מספקת לצורך מעצר עד תום ההליכים מקום שיש בה כדי לבסס סיכוי סביר להרשעת הנאשם בעבירות המיוחסות לו, ובלבד שהראיות לכאורה ככל שהן נסיבתיות תהיינה על פניהן בעלות עוצמה שיש בה להוביל למסקנה לכאורה ברורה בדבר סיכויי ההרשעה (ראה בש"פ 99/99).

6. מעיון בחומר החקירה הרלוונטי לתכתובות שאינן במחלוקת בין המשיב לאחמד עולה כדלקמן:

אחמד: אתה בבית? .. רוצה דבר/משהו יש לך? ... תענה דחוף... אברהים: מה יש? אחמד: רוצה אותו. אברהים: עם אחי. אחמד: לבוא לקחת אותו? אברהים: למה מה קרה איתך? אחמד: סתם אני רוצה להשאיר אותו אצלי הלילה... בחייאת בן דוד שלי אל תאכזב אותי. אברהים: טוב, תן לי לבדוק עם אחי עם מי שם אותו ואחזור אליך. אחמד: בסדר... ממתין לתשובה ממך. אברהים: התקשרתי לגבר שהחביאו אצלו אמר חצי שעה הוא יהיה בבית.. אחמד: בסדר. לקחת אותו ממנו? אברהים: אתה רוצה אותו בלילה או שעכשיו?

אחמד: כעת/עכשיו... כדי שאני יחביא אותו. אברהים: בסדר, כשהוא יתקשר אליי אני אתקשר אליך. אחמד: מתי? אברהים: הוא אמר לי שהוא חוזר הביתה ייקח לו חצי שעה. אחמד: תיזהר לאכזב אותי. אברהים: תתבייש לך. אמרתי שיגיע אליך אז יגיע. אחמד: אני בבית ממתין. אברהים: בסדר דוד. אחמד: עם הכדורים שלו? אברהים: כן, בסדר. אחמד: כלומר/יעני עוד חצי שעה הוא יהיה אצלי? ... אני לא אצא לשום מקום. אברהים: תבוא, הנה הגבר בדרך בא אליי. אחמד: בסדר... שאני לא יבוא סתם... אתה סומך על הגבר שהביא לך שהוא לא ילשין עליי כשאני יוצא? אברהים: מאיפה יש לו לדעת עליך, דוד? אחמד: לא, אני מתכוון שאין עליו מעקב או משהו? (ציר הזמנים שעה 13:51: הפניה

לבקשת ה"דבר". שעה 14:13: המשיב כבר מודיע לאחמד להגיע לקחת את ה"דבר". שעה 14:45: אחמד רוצח את רעייתו המנוחה באמצעות אקדח שנתפס).

על פניו, ניתן להסיק מההתכתבות שהשיח נסוב לכאורה סביב נשק ותחמושת, ובוודאי כלל ועיקר אינו נסוב סביב רכב או חפץ דומה לרכב.

עוד מתיק החקירה עולה, כי המשיב בחר לשמור על זכות השתיקה באופן גורף. עוד אין מחלוקת, כי האקדח שנתפס בזירה הוא האקדח שבאמצעותו נרצחה המנוחה לכאורה על ידי אחמד. עוד אין מחלוקת, שהמשיב נצפה בזירת הרצח עובר לאירוע והסתלק משם מיד, בטרם הגיעו השוטרים לזירה.

7. לאחר שהקשבתי לטיעוני ב"כ הצדדים ועיינתי בכלל חומר החקירה שהונח בפניי וצפיייה בסרטון מצלמות הגוף של השוטר שהגיע לזירה ושוחח עם אחמד, ובהיכרי היטב את השפה הערבית (ההתכתבות בין המשיב לאחמד ביישומון ווטסאפ בשפה הערבית), הנני קובע, כי המבקשת הניחה תשתית ראייתית לכאורית כנדרש לחובת המשיב בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום, ובהתאם למבחנים שנקבעו בהלכה הפסוקה. תשתית ראייתית זו מבוססת על ראיות נסיבתיות מגוונות הנוטה להצביע לכאורה, על מעורבותו של המשיב יותר מאשר על חפותו. הטענה בדבר העדר ממצאים פורנזיים על האקדח הקושרים את המשיב. נפסק רבות, כי העדר ממצאים פורנזיים, אין משמעותם כרסום בתשתית הראייתית.

אשר להשגות הסנגורית - רובן ככולן מקומן להתלבן בהליך העיקרי ובוודאי לא בשלב בחינת קיומו של פוטנציאל ה-הוכחתי של חומר החקירה, וביתר שאת, משהמשיב בחר לשמור על זכות השתיקה - אכן, זכות השתיקה הינה זכות המוקנית לנאשם על פי דין וכל נאשם רשאי לעשות שימוש בזכות זו - אולם במקרה שלנו, המשיב יכול היה בנקל להפריך את החשדות המיוחסות לו על ידי מסירת גרסה מפורטת מטעמו, אך הוא, מטעמים השמורים עמו, בחר שלא לעשות כן ודבק בזכות השתיקה. אם המשיב היה מוסר את גרסתו למהלך האירועים, המשטרה יכולה הייתה לבדוק גרסה זו ולנסות לאמתה, ואם גרסתו הייתה מתאמתת, יש להניח כי היה משוחרר ממעצר עוד מלפני זמן רב.

עוד בהקשר זה נפסק, כי הימנעותו של הנאשם מלהשיב לשאלות במהלך חקירתו, מחזקת, לפחות בשלב זה של המעצר, את מעורבותו הלכאורית של הנאשם במיוחס לו. שתיקה זו מונעת את "פיזור הערפל" לגבי מעורבותו הלכאורית במיוחס לו בכתב האישום (ראה בש"פ 5376/03, בש"פ 5472/11).

עוד על משמעות השתיקה לעניין חזקת המסוכנות - נפסק, כי השמירה על זכות השתיקה אף מקשה על הנאשם להפריך את חזקת המסוכנות הסטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג) לחוק המעצרים... עוד נפסק, כי הדבר מחזק את עמדת התביעה לצורך שלב המעצר. גם במישור עילת המעצר יש נפקות לשתיקתו של הנאשם. (ראה בש"פ 7484/10)

8. המדיניות השיפוטית שהתווה בית המשפט העליון בעבירות נשק ככלל קובעת, כי נקודת המוצא היא מעצר

מאחורי סורג ובריה, שכן הכלל הוא, כי עבירות מסוג זה מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית, אשר ככלל, חלופת מעצר לא תאיינה, אלא במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו (ראה סעיף 21(א)(1)(ג)(2) ו-22ב(1) לחוק המעצרים), לרבות בעניינם של נאשמים צעירים נעדרי עבר פלילי, לצד תסקיר חיובי, גם כאשר מדובר בקטין.

זאת ועוד, קיימים מקרים של מעצר עד תום ההליכים בעבירות נשק, **אף מבלי הצורך להפנות לקבלת תסקיר מעצר של שרות המבחן** (בש"פ 4442/22, מחמוד אבו ג'ודה נ' מדינת ישראל, כב' **השופט כנפי-שטייניץ** (אף ללא הפנייה לקבלת תסקיר); בש"פ 5407/22, פלוני נ' מדינת ישראל - כב' **השופט י. כשר** (אף ללא הפנייה לתסקיר); בש"פ 1925/22, מדינת ישראל נ' פלוני - כב' **השופט י. עמית**; בש"פ 7776/21, חמזה אלכתנאני נ' מדינת ישראל - כב' **השופט י. עמית**; בש"פ 8026/19, מדינת ישראל נ' רמזן זיידאת - כב' **השופט ג. קרא**; בש"פ 6890/21, מדינת ישראל נ' כארם שריף - כב' **השופט ג. קרא**; בש"פ 4930/22, פירס חשים ומחמד עבדין נ' מדינת ישראל - כב' **השופט ד. ברק-ארז**; בש"פ 6556/21, מדינת ישראל נ' אברהים שייח-יוסף - כב' **השופט ע. פוגלמן** (אף ללא הפנייה לקבלת תסקיר); בש"פ 79/22, מוחמד סולימאן נ' מדינת ישראל - כב' **השופט נ. סולברג**; בש"פ 7023/20, מוחמד עלאווי נ' מדינת ישראל - כב' **השופט י. אלרון**; בש"פ 4370/20, תאמר חמדון נ' מדינת ישראל - כב' **השופט ע. ברון**; בש"פ 5245/20, חסאן שאני נ' מדינת ישראל - כב' **השופט ד. מינץ**; בש"פ 6085/22, אברהים אזברגה נ' מדינת ישראל - כב' **השופט א. שטיין**; מ"ת 57684-05-22, בית המשפט המחוזי באר-שבע - אף ללא הפנייה לתסקיר; מ"ת 1463-10-22, בית המשפט המחוזי באר-שבע - אף ללא הפנייה לתסקיר; עמ"ת 5672-09-22, בית המשפט המחוזי באר-שבע - אף ללא הפנייה לתסקיר; בנוסף, בש"פ 6469/22, מאהר אלקורעאן נ' מדינת ישראל, כב' **השופט ע. גרוסקופף**, ביחס לקביעה שגיל צעיר והעדר עבר פלילי, אינם, כשלעצמם, "נסיבות מיוחדות" המצדיקות סטייה מהכלל הנוגע למעצר בעבירות נשק (ראה פסקה 9) וכן בש"פ 5679/18, מדינת ישראל נ' עגאג, בש"פ 8026/18, מדינת ישראל נ' זיידאת.

מעט ההחלטות שניתנו לאחרונה החורגות במעט מהגישה העיקרית בבית המשפט העליון, אינן משקפות שינוי בהלכה, אלא עמדה של מיעוט השופטים ודומני, שנכון יהיה בעניין זה, ללכת בעקבות הרוב.

יחד עם זאת, לצד כלל זה, ניצבת גם חובתו של בית המשפט להתבונן בכל מקרה לגופו, ולבחון, האם בנסיבות העניין ניתן להשיג את תכלית המעצר בדרך הפוגעת בחירות הנאשם במידה פחותה והדבר נכון גם ביחס לעבירות נשק. אולם, דרכם של הרוב בבית המשפט מחייבת בכל זאת נסיבות חריגות עד מאוד בעבירות נשק ואין כאלה במקרה זה. להפך. היכולת של המשיב להשיג לאחמד נשק ותחמושת תוך פחות מחצי שעה, מלמדת על נגישותו של המשיב לערוצי אספקת הנשק, וכל על מסוכנותו הגבוהה של המשיב לביטחון הציבור.

9. לא אוכל לסיים מבלי לציין כי הנשק מגלם סיכון פוטנציאלי שישמשו בו. מידת הסיכון למימוש הפוטנציאל ניתנת להערכה, בין השאר, גם לפי התפוצה של המקרים בהם נעשה שימוש בפועל בכלי נשק בלתי חוקיים בסביבתו של מחזיק הנשק.

10. ריבוי המקרים של שימוש בפועל בנשק **לאחרונה**, במיוחד **במחוז הדרום ובמגזר הערבי**, מגביר את הערכת

הסיכון הנובע מכל נשק ונשק. זאת גם בטרם התממש הפוטנציאל, טרם נעשה שימוש באותו נשק עצמו. עוד בהקשר זה, יודגש שהנטל להפריך את חזקת המסוכנות הסטטוטורית הרובצת לפתחו של מחזיק נשק (כדי לשכנע בהיתכנות חלופת מעצר) גובר בתקופות בהן נעשה שימוש רב בנשק, **כמו המציאות דהיום**. כאמור, התנהלות המשיב בחקירתו מהווה אינדיקציה הפוכה.

11. הגוף העברייני המחזיק בנשק, בדרך כלל, יהיה ארגון פשיעה, כנופיה או משפחה ולא אדם בודד. גוף זה, בדרך כלל, ידאג לכך שהנשק ייחזק בפועל על ידי מי שאין לו עבר פלילי כדי להקטין את הסיכון למעצר אם הנשק ייתפס. משכך, המעצר בגין החזקת נשק שלא כדין נדרש כדי לגדוע את היד של הגוף המסוכן כולו - אף אם היד, כשלעצמה, אינה נראית כל כך מסוכנת, רק המעצר יכול לוודא שהיד לא תתחבר חזרה לגוף העברייני, זאת בדומה לקטיעת שרשרת הפצת הסם בתחום הסמים, כפי שעמד על כך בית המשפט העליון בפסיקתו.

12. הערה אחרונה בטרם סיום, ובענווה, מוצא מותב זה, אשר דן במשך שנים כמותב קבוע בהליכי מעצר עד תום ההליכים במחוז הדרום, מרבית כתבי האישום ובקשות המעצר שמובאים בפניו בתחום הנשק עניינם נאשמים צעירים נורמטיביים, נעדרי עבר פלילי. יכול והדבר מקורו בסכסוכי משפחות, בהתארגנות עבריינית רחבה, בפיתוי הכספי והקלות הבלתי נסבלת בהשגת כלי נשק בלתי חוקיים. במקביל, מאמצי אכיפה מרובים מושקעים בגילוי כלי נשק לא חוקיים, בתפיסתם, במניעת השימוש בהם ובסיכול עבירות חמורות, וכן בפענוח העבירות ובהבאת הנאשמים לדין. המעצר נדרש במלחמה זו, לא לשם הרתעה, אלא לשם מניעה בפועל של העבירות על ידי העצורים עצמם, שלימדו על עצמם שהם נכונים לרתום את עצמם למלחמה נגד החברה הנורמטיבית.

13. מן המקובץ לעיל, ובהעדר נסיבות חריגות ויוצאות דופן או "טעמים מיוחדים שיירשמו", כנדרש על פי סעיף 22ב(1) לחוק המעצרים, הנני מורה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

עותק ההחלטה יישלח לב"כ הצדדים.

נציגת המבקשת תדאג ליטול את תיק החקירה מלשכתו.

ניתנה היום, ג' כסלו תשפ"ד, 16 נובמבר 2023, בהעדר הצדדים.